T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 754
KARAR NO : 2014 / 808
KARAR TR : 14.07.2014

ÖZET:1) Davanın çözümünde, aralarında uyuşmazlık çıkan yargı yerleri dışında kalan üçüncü yargı düzenine dahil yargı yerinin görevli olduğunun saptanması halinde de, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, görevli yargı yerini belirleme yetkisine sahip bulunduğu,
2) Asker kişi olan davacının, ikamet etmiş olduğu askeri lojmanlarda tüketilen yakıta ilişkin olarak; toplam yakıt bedelinin, konutta oturanlardan tahsil edilen bedelden fazla olan kısmının konut yüzölçümleri dikkate alınarak davacıdan tahsiline ilişkin tesis olunan işlemin iptali istemiyle açılan davanın GENEL İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T.K.
Davalı : Milli Savunma Bakanlığı
Vekili : Av. A. M. G. ( Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı subay, dava dilekçesinde özetle; Milli Savunma Bakanlığına tahsis edilen ve dağıtım sorumluluğu Topçu ve Füze Okulu'nda verilen lojmana girmek istediğinde sitenin yıllık 47 ton yakıt giderinin de lojman kirası ile birlikte olduğunu öğrenerek lojmana girdiğini; ancak lojmandaki ısınma sorunu nedeniyle yakıtın yetmediği ve bu nedenle bazı mesai arkadaşlarının ısınma sorunu nedeniyle lojmanı terk ettiğini; yakıtın ne zaman alındığı ya da ne kadarının ne zaman kullanıldığının Site yönetim Kuruluna bırakıldığını; 10 Ocak 2012 tarihinden sonra alınan yakıtın bir kısmının ısınmak maksadıyla tüketilmeyerek depoda gelecek kışa ilk yakıt olarak muhafaza edildiğini; aradan geçen zaman içerisinde Maliye Bakanlığının yetkisi dahilinde bir tebliğ ile lojmanda kira düzenlemesi yapıldığını; ancak bu durumun kendisine bildirilmeden uygulamaya başlandığını; ilgili tebliğin doğru olmadığı fark edilerek dokuz ay sonra farklı bir tebliği ile yürürlükten kaldırıldığını; Topçu ve Füze Okulu'nun 05. Ağustos 2013 tarihinde kendisine imza karşılığı yaptığı tebligat ile, geçen seneden lojman kirası olarak ödediği miktarın o tarihte yürürlüğe konan bir kanuna göre eksik hesaplandığı, bu kanun maddesinin yine geçen sene iptal edilmesine rağmen eksik tahsil edilen miktar tebliğ edildikten sonra derhal ödemesinin gerektiği aksi takdirde yasal işlemlerin başlatılacağının bildirilmesinin haksız olduğunu belirterek; davalı idarenin talep ettiği, 10 Ocak 2012 – 10 Ekim 2012 tarihleri arasında ödenen yakıt miktarı haricindeki haksız olarak fazladan talep edilen 270.60 TL'nin ve doğacak tüm faizleriyle birlikte iptal edilmesi istemiyle askeri idari yargı yerinde dava açmıştır.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ ÜÇÜNCÜ DAİRESİ: 18.09.2013 gün ve E:2013/973 K:2013/1133 sayılı kararında "…2946 sayılı Kamu Konutları Kanununa dayanılarak çıkartılan Kamu Konutları Yönetmeliğinin (RG.23.09.1984,S.18524) "Konutların Yönetimine Dair Esaslar" başlıklı 35'inci maddesinin dördüncü fıkrasında "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununa tabi yapılardaki konutların müşterek hizmet ve giderleriyle ilgili işleri, mezkur Kanun hükümleri ile bu yönetmelikle tespit edilen esaslara göre yürütülür." hükmü yer almakta; aynı yönetmeliğin 36'ncı maddesinin üçüncü ve son fıkralarında da "Tamamı ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşların mülkiyetinde bulunan konut blok veya grupların da, (a) bendinde belirtilen müşterek hizmet veya ihtiyaçların konut tahsis edilenler tarafından karşılanması esastır..." "Konut blok veya gruplarının müşterek hizmet ve giderlerinin karşılanması ile ilgili olarak bu yönetmelikte belirtilmeyen hususlarda 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu hükümleri uygulanır." denilmektedir.

Bilindiği üzere idari yargı yerleri, idare hukuku alanında, idarece tesis edilen, kamu hukuku alanında oluşturulan işlemlerin iptali istemiyle açılan davalara bakmaktadırlar. Yukarıda da belirtildiği üzere, işlem idare tarafından tesis edilen bir işlem olmayıp, konusunu da oturulan konutların, devletçe verilen yakıt bedeli değil, sakinlerin kendilerince belirlenen yakıt ihtiyacına göre saptanan yakıt gideri oluşturmaktadır. Dava konusu uyuşmazlık Lojman Yönetim Kurulunun kararının uygulanmasına yöneliktir. 634 sayılı Kanunun EK-1 'inci maddesi uyarınca kat sakinleri ile yönetim arasında bu kanundan doğan ihtilafların Sulh Mahkemesinde çözümlenmesi gerekmektedir.…" demek suretiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve verilen karar kesinleşmiştir.

Davacı bu kez aynı istemle adli yargıda dava açmıştır.

POLATLI SULH HUKUK MAHKEMESİ : 31.03.2014 gün ve E: 2013/731 K:2014/353 sayılı kararında " …Polatlı Topçu ve Füze Okulu Komutanlığı lojmanlarının yönetimi için 2946 sayılı Yasa gereğince oluşturulmuş bir üst yönetim kurulu bulunduğu ve lojman sakinleri ile yönetim arasındaki ihtilaflarda 634 sayılı Kat Mülkiyete Kanunu hükümleri uyarınca Mahkememizin görevli ve yetkili olduğu tartışmasız ise de ; davacının dava dilekçesinde ayrıntılı olarak belirttiği ihtilafın lojman yönetim kurulunun tasarrufu ile gerçekleştirilen bir işlemden değil, tamamen idarenin gerçekleştirdiği işlemden doğduğu, yani Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin 2013/973 Esas 2013/1133 sayılı kararında belirtildiğinin aksine uyuşmazlığın site sakini ve yönetim arasında 634 sayılı Kanundan doğan bir uyuşmazlık olmadığı, uyuşmazlığın idarenin eylem ve işlemlerinin denetim yeri olan idare mahkemesinde yapılacak yargılama neticesinde çözümleneceği…" gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş ve verilen karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Mehmet AKBULUT ve Metin ULUKANLIGİL'in katılımlarıyla yapılan 14.07.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve askeri idari yargı yerleri arasında 14.maddede öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, askeri idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde genel idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın davada Genel İdari Yargı'nın görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları ile AYİM Savcısı Halit ÜNKAZAN'ın davada başvurunun reddi gerektiği yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Topçu Füze Okulu Komutanlığı Lojistik Destek Komutanlığı bünyesinde görev yapan ve asker kişi olan davacının, ikamet etmekte olduğu Ankara İli, Polatlı İlçesi, Topçu Füze Okulu Komutanlığı lojmanında 15 Ocak 2012 ile 10 Ekim 2012 tarihleri arasında tüketilen yakıta ilişkin toplam bedelin konutta oturanlardan tahsil edilen bedelden fazla olan kısmının konut yüzölçümleri dikkate alınarak davacıdan tahsiline ilişkin işlemin hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasa'nın 157. maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin, askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu; ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda ilgilinin asker kişi olması şartının aranmayacağı belirtilmiş; 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 25.12.1981 tarih ve 2568 sayılı Yasa ile değişik 20. maddesinin birinci fıkrasında, "Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen, görevleri yapar. Ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda; ilgilinin asker kişi olması şartı aranmaz" denilmiştir.

Buna göre, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin bir davaya bakabilmesi için dava konusu idari işlem veya eylemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin bulunması" koşullarının birlikte

gerçekleşmesi gerekmektedir.

1602 sayılı Yasa'nın değişik 20. maddesinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, erbaş ve erler ile sivil memurlar asker kişi sayılmaktadır.

Belirtilen duruma göre, olayda subay statüsünde bulunan davacının asker kişi olması karşısında, Anayasa'nın 157. ve 1602 sayılı Yasa'nın 20. maddelerinde öngörülen, idari işlemin asker kişiyi ilgilendirmesi koşulunun gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan; dava konusu uyuşmazlık, kamu konutuna fazla tahsis edilen yakıtın fazlaya ilişkin kısmının bedelinin oturanlar tarafından iadesine ilişkin olup, asker kişi olan davacının ikamet ettiği lojmanın kamu konutu statüsünde olduğuna dair bir tereddüt bulunmamaktadır. Kamu Konutları ile ilgili düzenlemeler, Kamu konutlarına yakıt tahsis edilmesi ve tahsis edilecek yakıtın nasıl hesaplanacağına dair hususlar 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkartılan Kamu Konutları Yönetmeliğinde (RG 23.09.1984) yer almaktadır.

Buna göre, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu'nunAmaç başlıklı 1.maddesinde: ''Bu Kanunun amacı; kamu konutlarının tahsis biçimi, oturma süresi, kira, bakım, onarım ve yönetimine ilişkin temel ilkeleri belirlemektir.'' hükmü,

Kapsam başlıklı 2.maddesinde:

''Bu Kanun;

a) Genel bütçeye giren daireler, katma bütçeli kurumlar, il özel idareleri, belediyeler, il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar,

b) İktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, sermayesinin tamamı bu kamu teşebbüslerine ait müesseseler, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşlarına ait olan bağlı ortaklıklar,

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç olmak üzere, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan bankalar ile kamu kurum ve kuruluşları,

d) Kanunlarla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, beden terbiyesi bölge müdürlükleri, Tarafından yurt içinde ve yurt dışında inşa ettirme, satın alma, kiralama suretiyle temin olunan ve bu kurum ve kuruluşlar personelinin yararlanması için ayrılan kamu konutlarını kapsar. Ancak kiralama zaruri hallerde ve kısıtlı olarak yapılabilir. Bunun uygulaması yönetmelikte belirtilir.'' hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 23.09.1984 gün ve 18524 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Konutları Yönetmeliği'nin Amaç başlıklı 1.maddesinde: ''Bu Yönetmeliğin amacı, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen kurum personeline kamu konutlarının tahsis şekli, oturma süresi, kira, bakım, onarım ve yönetimine ait usul, esas ve şartlar ile uygulamaya dair diğer hususları tesbit etmektir.'' hükmü,

Kapsam başlıklı 2.maddesinde: ''Bu Yönetmelik, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun 2 nci maddesinde sayılan kamu kurum ve kuruluşları personelinin yararlanması için yurt içinde ve yurt dışında inşa ettirme, satın alma ve kiralama suretiyle sağladıkları kamu konutlarını kapsar.

Kurum ve kuruluşlarınca bir bölümü kamu konutuna tahsis edilen hizmet binalarındaki konutlar hakkında da bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.'' hükmü yer almaktadır.

Bununla birlikte; Yönetmeliğin Görev Tahsisli Konutların Tahsis Şekli başlıklı 8.maddesinde: ''Görev tahsisli konutlar, Yönetmeliğe ekli (2) sayılı cetvelde belirtilenlere, cetveldeki sıraya göre, yetkili konut dağıtım komisyonu tarafından tahsis edilir. Ancak (3) sayılı cetvelde gösterilen makam ve rütbe sahiplerine tahsiste ayrıca tahsis kararı alınmaz, atama kararı aynı zamanda tahsis kararını da kapsar. Merkezde görevli personele merkez konut dağıtım komisyonunca, görev tahsisli konut tahsisi yapılır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında, ataması merkezden yapılan personele, merkezde kurulan yetkili konut dağıtım komisyonunca görev tahsisli konut tahsis edilebilir.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ait görev tahsisli konutların tahsisi, konutun kullanımına verildiği askeri birlik, karargah ve kurumların komutanları, kurmay başkanları veya yetki verecekleri amirler tarafından yapılır.

Devlet güvenlik mahkemelerinin askeri yargıya mensup üyeleri ile Cumhuriyet savcı yardımcıları, sıraya tabi olmaksızın Türk Silahlı Kuvvetlerine ait konutlardan da yararlanabilirler.

Yeteri kadar görev tahsisli konutun olmaması halinde konut tahsisi talebinde bulunanlar (2) sayılı cetvelde belirtilen sıra esas alınarak Yönetmeliğin ekli (4) sayılı cetvelindeki esaslara göre, kendi aralarında puanlamaya tabi tutulur.

Görev tahsisli konutta oturmakta iken görev unvanı değişen personelin yeni görevi, Yönetmeliğe ekli (2) sayılı cetvelde gösterilmiş ise, kendisi için tekrar tahsis kararı alınmaz. Atanma kararı, son duruma göre konut tahsis kararı yerine geçer.

Boşalan görev tahsisli konutların, fiilen boşaltılması tarihinden itibaren en geç (30) gün içinde, Yönetmelik hükümlerine göre hak sahiplerine tahsisi gerekir. Ancak, önceden belli bir görev için ayrıldığı halde, bu göreve atama yapılmadığından boş bulunan görev tahsisli konutlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.'' hükmü,

Sıra Tahsisli Konutların Tahsis Şekli başlıklı 9.maddesinde: ''Sıra tahsisli konutlar, Yönetmeliğe ekli (4) sayılı puanlama cetveli esas alınarak konut dağıtım komisyonunca hak sahiplerine tahsis edilir. Hak sahiplerinin puanlarının eşit olması halinde, hizmet süresi fazla olana, hizmet süresi de eşit ise, yetkili ev dağıtım komisyonunca ad çekme yoluyla, konut tahsis edilir.

Türk Silahlı Kuvvetlerine ait sıra tahsisli konutların hak sahiplerine tahsisi, konutun kullanımına verildiği askeri birlik, karargah ve kurumların komutanları, kurmay başkanları veya yetki verecekleri amirler tarafından görev ve unvanlarına bakılmaksızın puan sırasına göre yapılır.

Konutların herhangi bir nedenle boşalması halinde fiilen boşaltıldığı tarihten itibaren en geç (30) gün içinde Yönetmelik hükümlerine göre hak sahiplerine tahsis edilmesi gerekir.

Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hariç, bu maddenin birinci fıkrası uyarınca hak kazananlardan, bulunduğu ülke, merkez, bölge, il veya ilçe ayrımı yapılmaksızın daha önce Yönetmelikte belirtilen oturma süresince veya daha fazla süre konutta oturanlara, konut tahsis edilemez. Bu durumda olanlara tekrar konut tahsisi, mevcut talepler karşılandıktan sonra, kalan boş konut olursa Yönetmelik esaslarına göre yapılır.

Sıra tahsisli konutların hak sahiplerine tahsisi, merkezde kurulan yetkili konut dağıtım komisyonunca da yapılabilir.

Merkezde kurulan yetkili konut dağıtım komisyonunun tahsis edeceği görev ve sıra tahsisli konutlar kurum ve kuruluşların yetkili makamlarınca konutların türlerine göre tesbiti ile birlikte, hazırlanacak genelge ile taşra teşkilatına bildirilir.'' hükmü,

Konut Tahsis Edilenler Tarafından Karşılanacak Giderler başlıklı 28.maddenin e bendinde: ''… Yönetmeliğin 29 uncu maddesine göre, tesbit edilen yakıt ihtiyacından fazla kullanılan yakıt giderleri konut tahsis edilenler tarafından karşılanır.'' hükmü yer almaktadır.

Hal böyle iken, yukarıda zikredilen Kamu Konutları Yönetmeliği'nin 8.maddesinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ait görev tahsisli konutların ilgilisine ne şekilde tahsis edileceği, 9.maddesinde ise yine Türk Silahlı Kuvvetlerine ait sıra tahsisli konutların hak sahiplerine ne şekilde tahsis edileceği ifade edilmiş olmakla, bu yasal düzenlemeler yapılırken Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının ayrı tutulmadığı,dolayısıyla mevzuatın asker veya sivil, kamu konutunda ikamet eden bütün kamu görevlilerini kapsadığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Buradan hareketle; uyuşmazlığa konu olayda, asker kişinin askeri yeterlilik ve yetenekleri, tutum ve davranışları, asker kişi olmaktan kaynaklanan hak ve ödevleri, askerlik hizmetinin amacı, askeri görev yerlerinin özellikleri gibi askeri hizmete ilişkin hususlar önem arz etmemekte olup, böylece dava konusu uyuşmazlıkta askeri hizmete ilişkinlik şartının gerçekleşmediği anlaşılmakla, askeri hizmete ilişkinlik şartı oluşmadığından dava konusu uyuşmazlığın Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde değil, genel idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmış bulunmaktadır.

Her ne kadar, askeri idari yargı ve adli yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları üzerine, davacı tarafından, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karşılık; açıklanan gerekçelerle görevin genel idari yargı yerine ait olması nedeniyle; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yetki alanının belirlenmesi üzerinde durulması gerekmiştir: 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun 1. maddesi hükmüne göre, Uyuşmazlık Mahkemesi davaların çözümünde adli, idari ve askeri yargı yerleri arasında meydana gelen görev ve hüküm uyuşmazlıklarında görevli yargı yerini tayin etmekle yükümlü kılınmış olduğuna göre, aralarında görev uyuşmazlığı çıkan yargı yerlerinin dışında kalsa bile, Uyuşmazlık Mahkemesi bu durumda görevli yargı yerini belli etme yetkisine sahiptir. Çünkü Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacı, mahkemelerin görevini tayin eden yasa kurallarının, yargılama usulüne ve kamu düzenine ilişkin bulunması nedeniyle, davaya görevli olmayan mahkemelerce bakılmasını önlemektir.

Açıklanan nedenlerle, davanın çözümü genel idari yargıya ait olduğundan; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ile Polatlı Sulh Hukuk Mahkemesi'nin görevsizlik kararları sonucu itibariyle yerinde

olmaktadır.

Bu nedenle, davanın Genel İdare Yargıda görülmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde GENEL İDARİ YARGININ görevli olduğuna, 14.07.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Serdar | Eyüp Sabri | Ali | Nurdane |
| ÖZGÜLDÜR | BAYDAR | ÇOLAK | TOPUZ |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Alaittin Ali | Mehmet | Metin |
| ÖĞÜŞ | AKBULUT | ULUKANLIGİL |